

Geografi

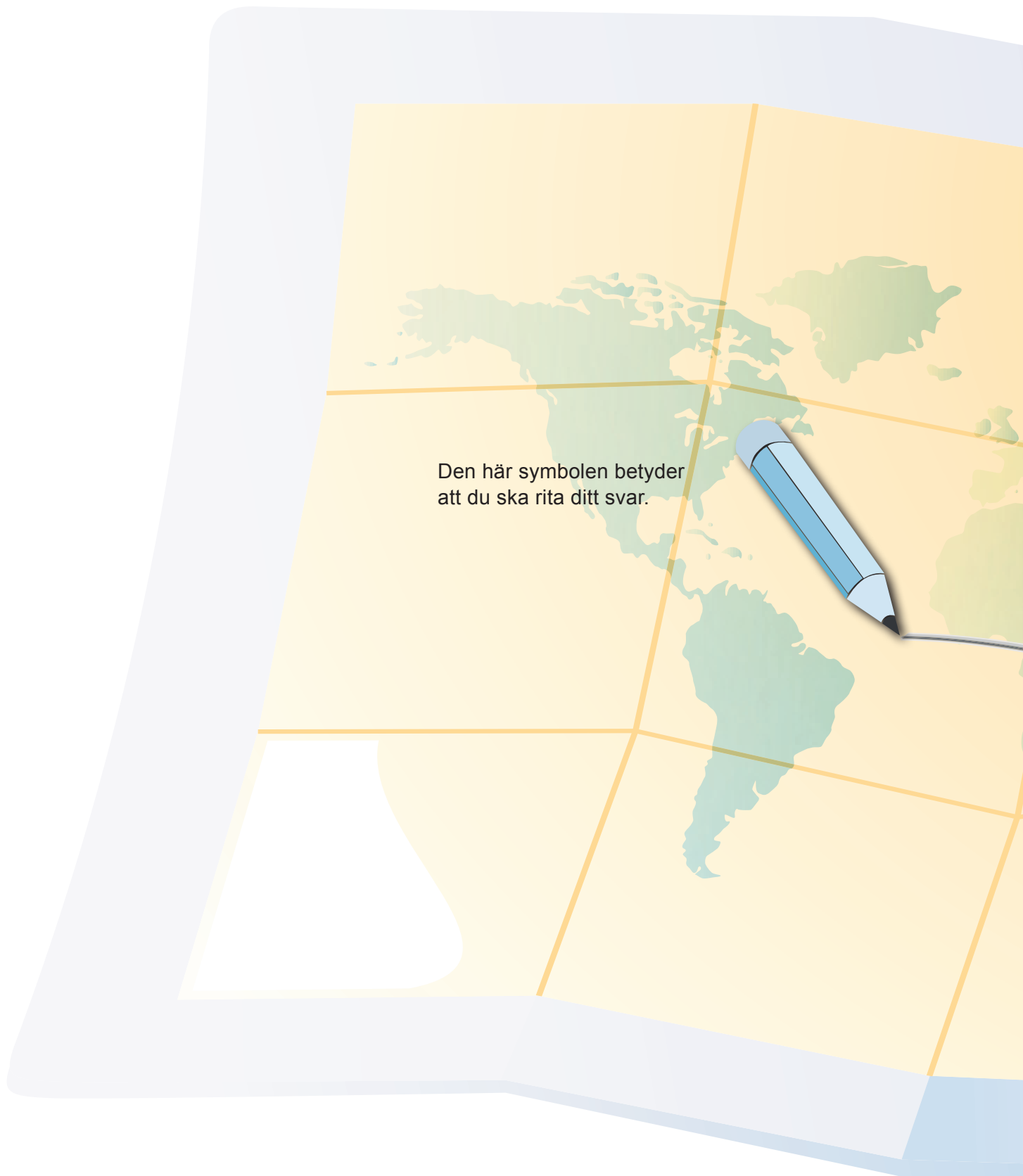
Delprov B

Årskurs

9

Elevens namn och klass/grupp

Nationella provet i geografi

Den här symbolen betyder
att du ska rita ditt svar.

Den här symbolen betyder att du ska använda dig av karthäftet för att lösa uppgiften.

Från Himalaya till Bengaliska viken

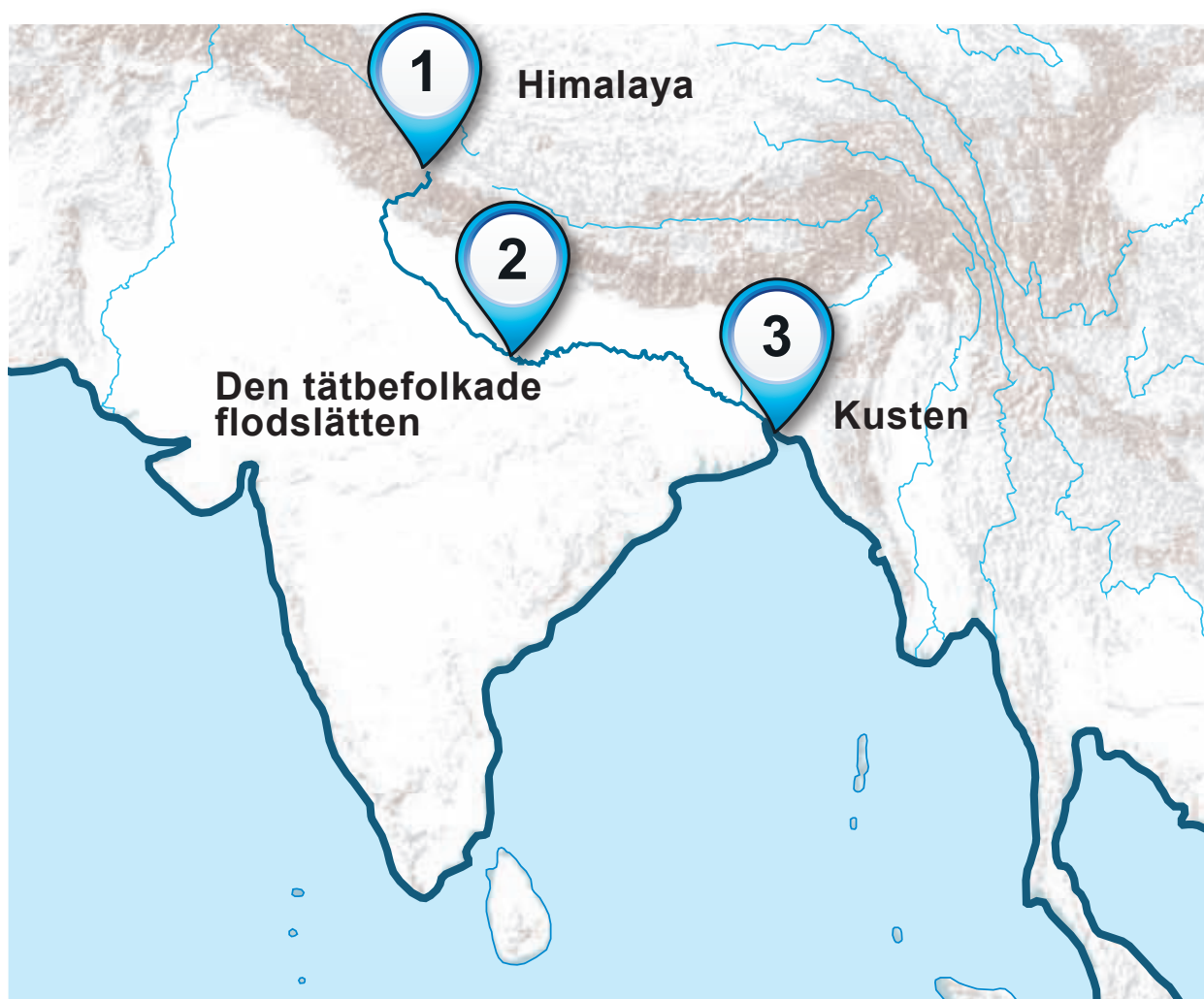

I det här provet kommer du att få följa vattnets färd från Himalaya, över flodslätter, genom städer och byar och fram till kusten där vattnet rinner ut i Bengaliska viken.

Längs färden kommer du att få stanna till i några utvalda områden och arbeta med olika frågor.

- 1** Det första området du stannar i är Himalaya. Där har flera stora floder sina källflöden.
- 2** Nästa anhalt är den tätbefolkade flodslätten kring floden Ganges i norra Indien.
- 3** Din resa slutar vid kusten. Där har två stora floder, Ganges och Brahmaputra, runnit samman innan de mynnar ut i Bengaliska viken.

Varje område kommer att presenteras närmare på varsitt uppslag där texter och bilder ger dig information som hjälper dig att besvara uppgifterna.

Klimatdiagram

I den här uppgiften får du bekanta dig med klimatet på tre platser längs floden. Till höger finns klimatdiagram för tre städer. Ett klimatdiagram visar medeltemperatur och nederbörd för årets 12 månader.

15

Studera de tre klimatdiagrammen.

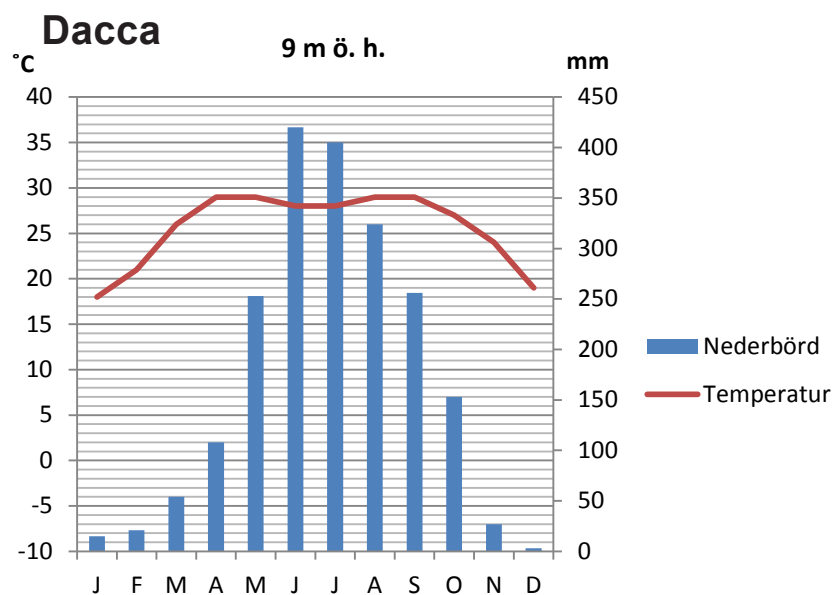
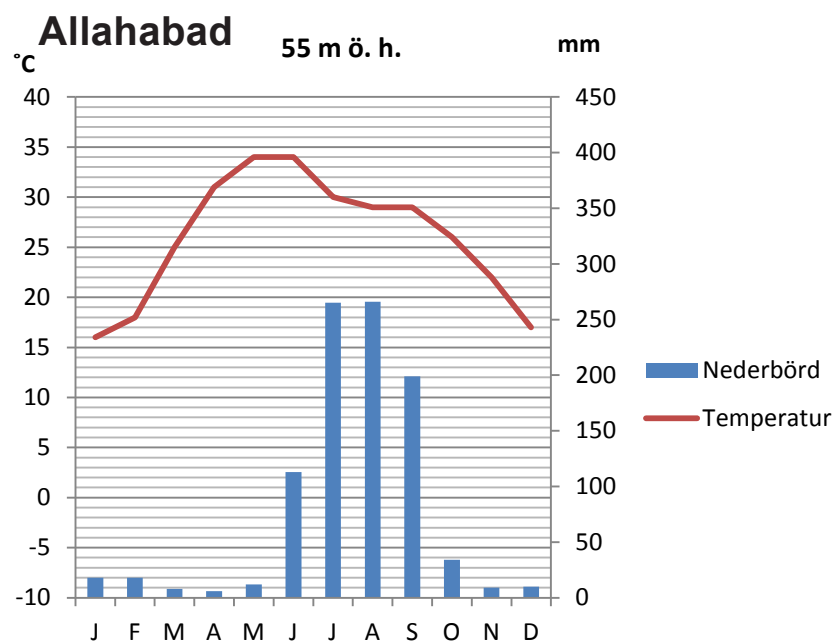
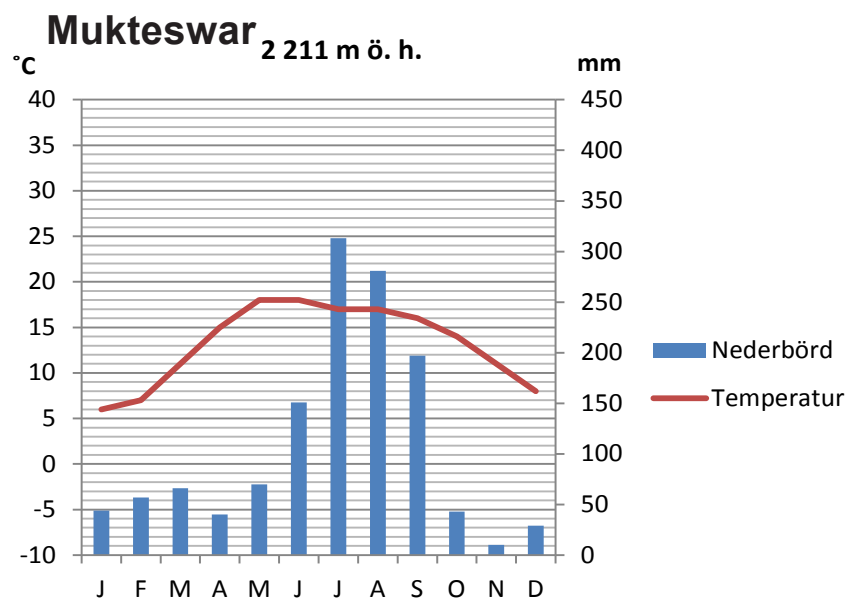
Vilken stad beskrivs i de olika påståendena? Kryssa för rätt stad.

Påstående	Muktsewar	Allahabad	Dacca
Här är medeltemperaturen under 10°C i februari	☐	☐	☐
Denna stad har störst årsnederbörd.	☐	☐	☐
Här är april årets torraste månad.	☐	☐	☐
Här är medeltemperaturen över 30°C i juni.	☐	☐	☐
Här kommer 420 mm regn i juni.	☐	☐	☐

16

Samtliga platser har så kallat monsunklimat.

Förklara vad som kännetecknar monsunklimat:

Himalaya

Information om Himalaya

Himalaya är världens högsta bergskedja. Här finns världens högsta bergstopp Mount Everest, 8 848 m ö.h.

Många floder rinner upp i Himalaya. Det betyder att de har sin källa där. Floderna börjar som små bäckar. På sin resa ner mot havet rinner flera bäckar samman till större floder. En av floderna som rinner upp i Himalaya är Ganges.

Mount Everest

Bergsby

17

Himalaya är ett stort bergsområde. Studera kartorna över plattetektonik (s. 3), topografi (s. 4) och höjd över havet (s. 6).

Förklara varför det finns ett stort bergsområde just här.

18

Studera kartorna över befolkningstäthet (s. 9) och jämför dem med kartan som visar topografi (s. 4).

a) Förklara vilket samband som finns mellan höjd över havet och befolkningstäthet i Himalaya?

Den tätbefolkade flodslätten

Information om den tätbefolkade flodslätten

Floden Ganges flyter österut över den tätbefolkade flodslätten i norra Indien. Ungefär 300 miljoner människor är beroende av flodens vatten.

Idag sker en snabb urbanisering i området kring Ganges. Städerna på flodslätten lockar till sig nya invånare varje dag.

Flodslätten är ett viktigt odlingsområde. Vattnet är livsviktigt för alla småbönder. På vägen mot havet tappas floden på sitt vatten och leds ut på åkrarna.

Den snabbt växande befolkningen är en orsak till att Ganges idag är kraftigt förorenad. På många håll släpps orenat avloppsvatten ut rakt i floden. Föroreningarna kommer även från jordbruk och industrier.

Den tätbefolkade flodslätten

19

Använd kartsamlingen för att svara på frågorna.

a) Vilka grödor odlas längs Ganges enligt kartan Indien/Bangladesh organisk produktion (s. 10)?

Kryssa för två alternativ.

Bananer ☐

Cashewnötter ☐

Ris ☐

Kopra ☐

Palmolja ☐

b) Vilka av följande städer ligger längs Ganges (s. 4)?
Kryssa för två alternativ.

Hyderabad ☐

Pune ☐

Kanpur ☐

Kolkata ☐

Karachi ☐

c) Rangordna följande städer efter antal invånare. Börja med den stad som har minst antal invånare: Delhi, New Delhi och Kanpur (s. 4).

1. _____

2. _____

3. _____

20

Områden kring floder är ofta tätbefolkade. Så är det även kring floden Ganges i Indien.

Vilka olika förklaringar finns till att områden vid floder ofta är tätbefolkade? Resonera:

21

Ganges är en av de floder i världen som innehåller mest vatten. Men på senare tid har mängden vatten som slutligen når havet minskat kraftigt.

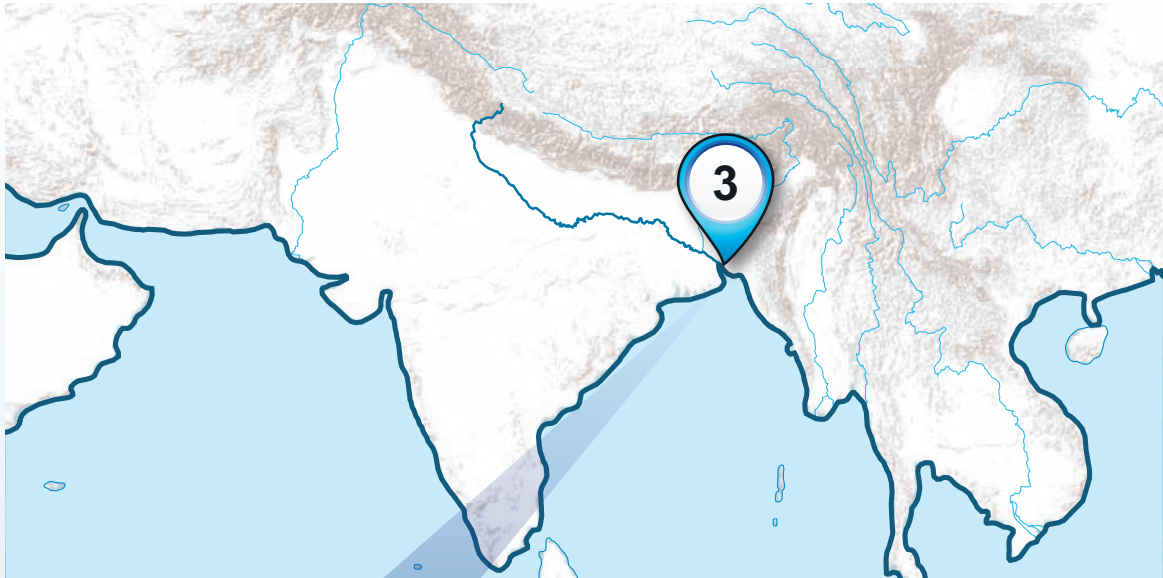
Vad kan det finnas för olika orsaker till detta? Resonera:

Kusten

Information om kusten

Nu är du framme vid kusten i Bangladesh. Här slutar floden sin resa. Ganges har runnit samman med floden Brahmaputra och vattnet från de båda floderna strömmar ut i Bengaliska viken.

Det här är ett av de mest tätbefolkade områdena i världen.

I en rapport från Världsbanken varnas för att jordens klimat kommer att bli 4 grader varmare. Det kan innebära att havsytans nivå höjs med 1-2 meter.

Kartan visar vilka områden som kan hamna under vatten om havsytans nivå höjs.

Vid kusten finns världens största mangroveskog. Miljontals människor är beroende av mangroven. De fiskar, samlar byggmaterial och använder växter från mangroveskogen som medicin. Skogen skyddar även mot hårda vindar och vågor.

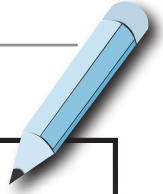
Idag avverkas mangroveskogarna i snabb takt. Den främsta orsaken till detta är att ge plats för odlingar av jätteräkor som exporteras till rika länder.

22

Vid kusten finns världens största delta.

Vad är ett delta? Rita och förklara.

Förklara här:

23

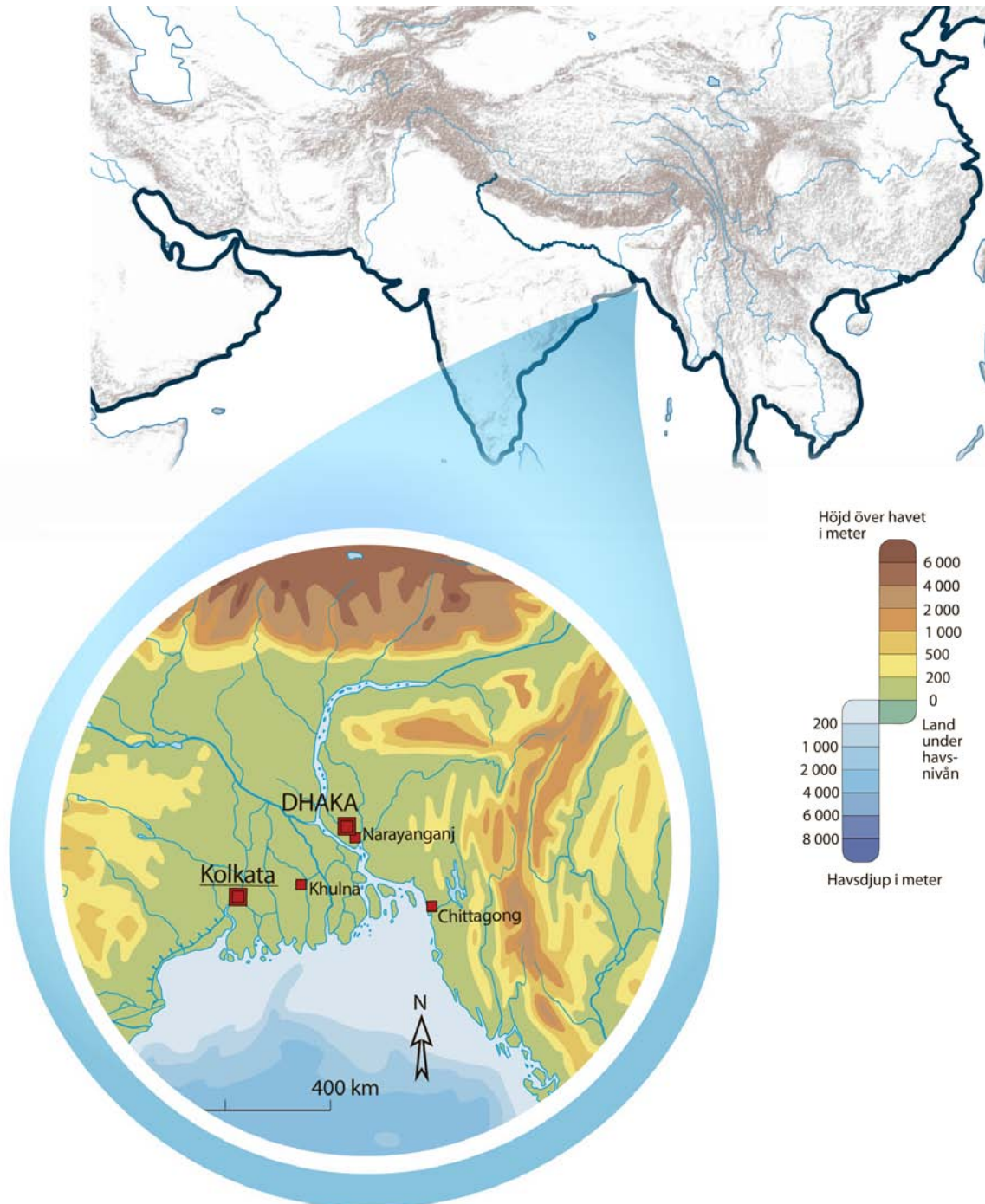
Det finns många som vill använda flodens vatten på olika sätt. Ibland uppstår intressekonflikter kring hur flodens vatten ska användas. Du har nu följt floden Ganges från Himalaya till kusten.

Ge minst två olika exempel på intressekonflikter som kan finnas kring flodens vatten och förklara vad dessa intressekonflikter handlar om.

Vid resans slut

Information

Det markerade området är ett sårbart område. Här finns flera olika naturgivna risker och hot som kan påverka människor och samhälle. Sårbarheten påverkas också av områdets utvecklingsnivå, befolkningstäthet och markanvändning.

© 2013 Liber AB, Stockholm

Utgå från samtliga kartor i karthäftet.

a) Resonera om varför området är sårbart. Ta hjälp av följande frågor:

- Vilka naturgivna risker och hot finns här?
- Varför finns dessa naturgivna risker och hot just här?
- Hur påverkas dessa risker och hot av områdets utvecklingsnivå, befolkningstäthet och markanvändning?

[illegible]

- **b) Ge förslag på åtgärder som kan minska sårbarheten i området. Förklara också varför dessa åtgärder skulle göra området mindre sårbart. Resonera om detta utifrån olika perspektiv (individ-samhälle, nutid- framtid, lokalt-globalt).**

[illegible]

Resultatrapport

Förmåga 1	Belägg på E-nivå	Belägg på C-nivå	Belägg på A-nivå
Förmåga att analysera hur naturens egna processer och människors verksamheter formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av världen	Delprov A	Delprov A	Delprov A
	Uppgift 5 a-b ☐	Uppgift 5 a-b ☐	Uppgift 5 a-b ☐
	Uppgift 6 a-c ☐	Uppgift 6 a-c ☐	Uppgift 6 a-c ☐
	Uppgift 8 ☐	Uppgift 8 ☐	
	Uppgift 13 ☐	Uppgift 13 ☐	Uppgift 13 ☐
	Delprov B	Delprov B	Delprov B
	Uppgift 16 ☐		
	Uppgift 17 ☐		
	Uppgift 18 b ☐	Uppgift 18 b ☐	
	Uppgift 22 ☐	Uppgift 22 ☐	
Summa belägg på förmåga 1	Antal belägg på E-nivå Max: 8 Eleven:	Antal belägg på C-nivå Max: 6 Eleven:	Antal belägg på A-nivå Max: 3 Eleven:
Förmåga 2	Belägg på E-nivå	Belägg på C-nivå	Belägg på A-nivå
Förmåga att utforska och analysera samspel mellan människa, samhälle och natur i olika delar av världen	Delprov A	Delprov A	Delprov A
	Uppgift 12 a ☐	Uppgift 12 a ☐	Uppgift 12 a ☐
	Uppgift 12 b ☐	Uppgift 12 b ☐	Uppgift 12 b ☐
	Delprov B	Delprov B	Delprov B
	Uppgift 20 ☐	Uppgift 20 ☐	Uppgift 20 ☐
	Uppgift 21 ☐	Uppgift 21 ☐	Uppgift 21 ☐
	Uppgift 23 ☐	Uppgift 23 ☐	
Summa belägg på förmåga 2	Antal belägg på E-nivå Max: 5 Eleven:	Antal belägg på C-nivå Max: 5 Eleven:	Antal belägg på A-nivå Max: 4 Eleven:
Förmåga 3	Belägg på E-nivå	Belägg på C-nivå	Belägg på A-nivå
Förmåga att göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker	Delprov A	Delprov A	Delprov A
	Uppgift 1, 14 ☐	Uppgift 1, 14 ☐	Uppgift 1, 14 ☐
	Uppgift 2 ☐		
	Uppgift 3 a-c ☐	Uppgift 3 a-c ☐	Uppgift 3 a-c ☐
	Uppgift 4 a-b ☐	Uppgift 4 a-b ☐	Uppgift 4 a-b ☐
	Uppgift 4 c ☐	Uppgift 4 c ☐	Uppgift 4 c ☐
	Uppgift 7 ☐	Uppgift 7 ☐	
	Uppgift 10 ☐	Uppgift 10 ☐	
	Uppgift 18 a ☐		
	Delprov B	Delprov B	Delprov B
	Uppgift 15 ☐	Uppgift 15 ☐	
	Uppgift 19 a-c ☐	Uppgift 19 a-c ☐	
	Uppgift 24 a ☐	Uppgift 24 a ☐	Uppgift 24 a ☐
	Summa belägg på förmåga 3	Antal belägg på E-nivå Max: 11 Eleven:	Antal belägg på C-nivå Max: 9 Eleven:
Förmåga 4	Belägg på E-nivå	Belägg på C-nivå	Belägg på A-nivå
Förmåga att värdera lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån överväganden kring etik och hållbar utveckling	Delprov A	Delprov A	Delprov A
	Uppgift 9 ☐	Uppgift 9 ☐	Uppgift 9 ☐
	Uppgift 11 a ☐	Uppgift 11 a ☐	Uppgift 11 a ☐
	Uppgift 11 b ☐	Uppgift 11 b ☐	Uppgift 11 b ☐
	Delprov B	Delprov B	Delprov B
	Uppgift 24 b ☐	Uppgift 24 b ☐	Uppgift 24 b ☐
Summa belägg på förmåga 4	Antal belägg på E-nivå Max: 4 Eleven:	Antal belägg på C-nivå Max: 4 Eleven:	Antal belägg på A-nivå Max: 4 Eleven:
Summering	Belägg på E-nivå	Belägg på C-nivå	Belägg på A-nivå
Summa belägg	Summa belägg på E-nivå	Summa belägg på C-nivå	Summa belägg på A-nivå
Tot ant belägg: 68 Eleven:	Max: 28 Eleven:	Max: 24 Eleven:	Max: 16 Eleven:
	Finns belägg på nivå E på alla förmågor? Ja/Nej	Finns belägg på nivå C på alla förmågor? Ja/Nej	Finns belägg på nivå A på tre förmågor? Ja/Nej

UPPSALA
UNIVERSITET

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier